Zbornik sudske prakse

MIŠLJENJE NEZAVISNOG ODVJETNIKA
MELCHIORA WATHELETA
od 10. rujna 2015.[1]

Predmet C-232/14

Portmeirion Group UK Limited
protiv
Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs

(zahtjev za prethodnu odluku koji je uputio First-tier Tribunal (Tax Chamber) (Ujedinjena Kraljevina))

„Damping – Valjanost Provedbene uredbe (EU) br. 412/2013 – Uvoz keramičkih stolnih i kuhinjskih proizvoda podrijetlom iz Narodne Republike Kine"

I – **Uvod**

1. Ovaj zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na valjanost Provedbene uredbe Vijeća (EU) br. 412/2013 od 13. svibnja 2013. o uvođenju konačne antidampinške pristojbe i konačnoj naplati privremene pristojbe uvedene na uvoz keramičkih stolnih i kuhinjskih proizvoda podrijetlom iz Narodne Republike Kine[2] (u daljnjem tekstu: sporna uredba).

2. Opći sud odbio je tužbu za poništenje protiv sporne uredbe koju je pred Općim sudom[3] podnio jedan od izvoznika na kojega se odnosi ta uredba. Žalba koju je podnio taj izvoznik pred Sudom na dan čitanja ovog mišljenja još nije riješena[4].

II – **Pravni okvir**

A – *Pravo Unije*

3. Članak 236. stavak 1. Poglavlja 5. naslovljenog „Povrat i otpust carine" Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2913/92 od 12. listopada 1992. o Carinskom zakoniku Zajednice[5] (u daljnjem tekstu: Carinski zakonik) predviđa sljedeće:

„Uvozne ili izvozne carine vraćaju se do iznosa za koji se dokaže da u trenutku [njihovog] plaćanja iznos tih carina nije bio zakonski utemeljen […]"

1 — Izvorni jezik: francuski

2 — SL L 131, str. 1. (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 11., svezak 126., str. 210.)

3 — Vidjeti presudu Photo USA Electronic Graphic/Vijeće (T-394/13, EU:T:2014:964).

4 — Vidjeti predmet Photo USA Electronic Graphic/Vijeće (C-31/15 P).

5 — SL L 302, str. 1. (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 2., svezak 2., str. 245.)

4. Sporna uredba donesena je na osnovi Uredbe Vijeća (EZ) br. 1225/2009 od 30. studenoga 2009. o zaštiti od dampinškog uvoza iz zemalja koje nisu članice Europske zajednice[6] (u daljnjem tekstu: osnovna uredba). Ta uredba u članku 1. naslovljenom „Načela“ određuje:

„1. Antidampinška pristojba može se primijeniti na svaki proizvod po dampinškim cijenama, a puštanje kojeg u slobodan promet u Zajednici nanosi štetu.

2. Smatra se da je proizvod po dampinškim cijenama ako njegova izvozna cijena u Zajednicu iznosi manje od usporedive cijene za istovjetan proizvod određene u zemlji izvoznici u uobičajenom tijeku trgovine.

3. Zemlja izvoznica uobičajeno je zemlja podrijetla. Međutim, to može biti i neka zemlja posrednica osim ako se, na primjer, proizvodi samo provoze kroz tu zemlju, odnosno ako se proizvodi koji se razmatraju ne proizvode u toj zemlji ili za njih ne postoji usporediva cijena u toj zemlji.

4. Za potrebe ove Uredbe ‚istovjetan proizvod' znači proizvod koji je identičan, to jest proizvod sličan u svim pogledima proizvodu koji se razmatra ili, ako nema takvog proizvoda, drugi proizvod koji, iako nije sličan u svim pogledima, ima obilježja vrlo slična obilježjima proizvoda koji se razmatra.“

5. Prema uvodnim izjavama 24., 25., 51., 52. i 54. do 57. Uredbe Komisije (EU) br. 1072/2012 od 14. studenoga 2012. o uvođenju privremene antidampinške pristojbe na uvoz keramičkih stolnih i kuhinjskih proizvoda podrijetlom iz Narodne Republike Kine[7] (u daljnjem tekstu: privremena uredba):

„(24) Dotični su proizvod[8] keramički stolni i kuhinjski proizvodi trenutačno razvrstani prema oznakama KN 6911 10 00, ex 6912 00 10, ex 6912 00 30, ex 6912 00 50 i ex 6912 00 90 podrijetlom iz Narodne Republike Kine (u daljnjem tekstu: proizvod koji se razmatra). Proizvodi mogu biti od porculana, obične keramike, kremenaste gline, fajansa ili fine keramike ili drugih materijala. Glavne sirovine uključuju minerale poput kaolina, glinenca i kvarca, a sastav korištenih sirovina određuje vrstu proizvedenog konačnog keramičkog proizvoda.

(25) Keramički stolni i kuhinjski proizvodi prodaju se u mnogo različitih oblika koji se s vremenom razvijaju. Proizvodi se koriste na mnogim mjestima, poput kućanstava, hotela, restorana ili ustanova za njegu.

[…]

(51) Jedan je uvoznik tvrdio da je opseg proizvoda obuhvaćenog ispitnim postupkom preširok da bi omogućio objektivnu usporedbu vrsta proizvoda. Uvoznik s proizvodnim interesima u Kini izrazio je sličan stav. U vezi s tim neke su stranke također upućivale na isključivo ukrasne predmete.

(52) U vezi s tim napominje se da se odgovarajući kriteriji koji se primjenjuju kako bi se odredilo može li se proizvod koji je predmet ispitnog postupka smatrati jednim proizvodom, odnosno kako bi se utvrdila njegova osnovna fizička i tehnička svojstva, detaljno navode u nastavku. Isključivo ukrasni predmeti stoga nisu obuhvaćeni. Nadalje, iako različite vrste keramičkih stolnih i kuhinjskih proizvoda doista mogu imati različita posebna obilježja, ispitnim je postupkom utvrđeno da su, uz iznimku keramičkih noževa, njihova osnovna obilježja jednaka. Nadalje, činjenica da se

6 — SL L 343, str. 51. (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 11., svezak 30., str. 202.)

7 — SL L 318, str. 28. (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 11., svezak 129., str. 127.). Vidjeti također ispravak te uredbe (SL 2013., L 36, str. 11).

8 — U aktima Unije na tom području zamjenjivo se koriste izričaji *produit considéré* (proizvod koji se razmatra) i *produit concerné* (dotični proizvod). Na engleskom jeziku koristi se samo izričaj *product concerned*. U pravu WTO-a koristi se izričaj *produit considéré*. Radi dosljednosti i ujednačenosti u ovom mišljenju koristim samo pojam proizvod koji se razmatra.

proizvod [koji se razmatra] može proizvoditi uz određene izmjene u proizvodnom postupku nije sama po sebi kriterij koji bi mogao dovesti do nalaza da se radi o dva različita proizvoda ili više njih. Konačno, ispitnim je postupkom također utvrđeno da se različite vrste proizvoda [koji se razmatra] obično prodaju putem istih prodajnih kanala. I dok se neke specijalizirane trgovine mogu usredotočiti na neke posebne vrste, mnogi distributeri (trgovci na malo, robne kuće, supermarketi) prodaju različite vrste keramičkih stolnih i kućanskih proizvoda kako bi svojim kupcima ponudili velik izbor. Tvrdnje da je opseg proizvoda obuhvaćenog ispitnim postupkom preširok stoga se privremeno odbacuju.

[…]

(54) Ispitnim je postupkom utvrđeno da sve vrste keramičkih stolnih i kuhinjskih proizvoda, unatoč razlikama u smislu svojstava i stila, imaju jednaka osnovna fizička i tehnička obilježja, odnosno da su keramički proizvodi prije svega namijenjeni da budu u kontaktu s hranom, da se općenito koriste za iste namjene te da se mogu smatrati različitim vrstama istog proizvoda.

(55) Uz činjenicu da dijele ista osnovna fizička i tehnička obilježja, svi su navedeni različiti stilovi i vrste izravno konkurentni te u velikoj mjeri zamjenjivi. To jasno dokazuje činjenica da među njima nema jasnih granica, odnosno da postoje prilično podudaranje i konkurencija između različitih vrsta proizvoda i prosječni kupci često ne razlikuju, primjerice, proizvode od porculana od proizvoda koji nisu od porculana.

(56) Međutim, kako je objašnjeno u uvodnim izjavama 29. do 34., također se smatralo primjerenim suziti definiciju opsega proizvoda na čijem temelju je pokrenut sadašnji ispitni postupak isključivanjem keramičkih noževa. Stoga se proizvod [koji se razmatra] privremeno definira kao keramički stolni i kuhinjski proizvod, isključujući keramičke noževe, podrijetlom iz Narodne Republike Kine, trenutačno razvrstan prema oznakama KN ex 6911 10 00, ex 6912 00 10, ex 6912 00 30, ex 6912 00 50 i ex 6912 00 90.

(57) Za potrebe ovog postupka i u skladu s praksom Unije tako se smatra da se sve vrste gore opisanog proizvoda, uz iznimku keramičkih noževa, trebaju smatrati jedinstvenim proizvodom.“

6. Uvodne izjave 35. do 37. sporne uredbe predviđaju:

„(35) Sve vrste keramičkih stolnih i kuhinjskih proizvoda mogu se smatrati različitim vrstama istog proizvoda. Stoga se tvrdnja dana nakon privremene objave i ponovno nakon konačne objave prema kojoj ispitni postupak obuhvaća široki raspon istovjetnih proizvoda i da bi, kao rezultat toga, trebalo provesti zasebne analize reprezentativnosti, dampinga, štete, uzročnosti i interesa Unije za svaki segment proizvoda, smatra neutemeljenom. Jedna stranka koja je tvrdila da je opseg proizvoda bio preširok, navela je usporedbu proizvoda s različitim razinama ukrašavanja, no njezine su izjave o krajnjoj namjeni (za vrt i djecu, s jedne strane, i ukrašavanje, s druge) sporne jer nema jasnog razgraničenja pa se te izjave mogu prije smatrati potvrdom zaključka iz uvodne izjave 55. Privremene uredbe. Trebalo bi napomenuti da je jedan uvoznik s proizvodnjom u NRK-u naveo da je preko 99% keramičkih stolnih i kuhinjskih proizvoda koji se prodaju u Uniji uglavnom ili isključivo bijelo. Neke su stranke osporavale uvodnu izjavu 58. Privremene uredbe na temelju toga što u okviru ispitnog postupka institucije nisu provele nikakvo ispitivanje o tome da određena roba možda nije primjerena za slobodnu trgovinu u Uniji. Međutim, ta činjenica ne umanjuje zaključak iz uvodne izjave 63. Privremene uredbe.

(36) S obzirom na gore navedeno, opseg proizvoda se konačno definira kao keramički stolni i kuhinjski proizvodi, osim keramičkih noževa, keramičkih mlinova za kondimente ili začine i njihovih dijelova za mljevenje, keramičkih noževa za guljenje, keramičkih brusilica za noževe i plitica za

pizze od kordieritne keramike, vrste koja se koristi za pečenje pizze ili kruha, podrijetlom iz NRK-a, trenutačno obuhvaćeni oznakama KN ex 6911 10 00, ex 6912 00 10, ex 6912 00 30, ex 6912 00 50 i ex 6912 00 90.

(37) U izostanku drugih komentara o proizvodu [koji se razmatra] i istovjetnom proizvodu, potvrđuju se sve ostale odredbe iz uvodnih izjava od 24. do 63. Privremene uredbe“.

B – *Pravo Svjetske trgovačke organizacije*

7. Sporazum o provedbi članka VI. Općeg sporazuma o carinama i trgovini iz 1994. (GATT)[9] (u daljnjem tekstu: Sporazum o antidampingu) nalazi se u Prilogu 1. A Sporazumu o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije (WTO) koji je bio odobren Odlukom Vijeća 94/800/EZ od 22. prosinca 1994. o sklapanju u ime Europske zajednice, s obzirom na pitanja iz njezine nadležnosti, sporazuma postignutih u Urugvajskoj rundi multilateralnih pregovora (1986. – 1994.)[10].

8. Članak 2. Sporazuma o antidampingu iz 1994., naslovljen „Utvrđivanje dampinga“, glasi:

„2.1 Za potrebe ovog Sporazuma smatra se da je proizvod predmet dampinga, odnosno da je uveden na tržište druge zemlje po cijeni nižoj od njene normalne vrijednosti, ako je izvozna cijena proizvoda koji se izvozi iz jedne zemlje u drugu niža od usporedive cijene, koja se postiže pod uobičajenim trgovačkim uvjetima, sličnog proizvoda koji je namijenjen za potrošnju u zemlji izvoznici.

[…]

2.6 U ovom sporazumu izraz ‚istovjetan proizvod’ znači proizvod koji je identičan, to jest proizvod sličan u svim pogledima proizvodu koji se razmatra ili, ako nema takvog proizvoda, drugi proizvod koji, iako nije sličan u svim pogledima, ima obilježja vrlo slična obilježjima proizvoda koji se razmatra.“

III – **Glavni postupak i prethodna pitanja**

9. Tužitelj Portmeirion Group UK Limited (u daljnjem tekstu: Portmeirion) ima sjedište u Stoke-on-Trentu (Ujedinjena Kraljevina). Portmeirion proizvodi keramičke stolne proizvode visoke kvalitete, vodeće je društvo na tom tržištu i svoju proizvodnju koju ostvaruje u Ujedinjenoj Kraljevini nadopunjava uvozom, od kojeg približno 14% potječe iz Kine.

10. Europska komisija je 16. veljače 2012. pokrenula antidampinški postupak u vezi s uvozom keramičkih stolnih i kuhinjskih proizvoda podrijetlom iz Kine.

11. Komisija je 14. studenoga 2012. donijela privremenu uredbu o uvođenju privremenih antidampinških pristojbi po stopi od 17,6% do 58,8%.

12. Portmeirion je 18. prosinca 2012. podnio prva očitovanja u kojima pobija definiciju koja se u istrazi upotrebljava za proizvod koji se razmatra i upućuje na druge čimbenike koji po njegovu mišljenju sprečavaju uvođenje antidampinških pristojbi. Nakon što je Komisija 25. veljače 2013. prenijela dokument o otkrivanju, 5. ožujka 2013. održana je rasprava između Portmeiriona i Komisije, na kojoj je Portmeirion izložio svoje gledište, među ostalim, i o „proizvodu koji se razmatra“, odnosno o kojem se vodi istraga.

9 — SL 1994., L 336, str. 103. (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 11., svezak 74., str. 112.)

10 — SL L 336, str. 1.

13. Vijeće Europske unije je 13. svibnja 2013. na prijedlog Komisije donijelo spornu uredbu u kojoj se na uvoz o kojem je riječ uvodi konačna antidampinška pristojba po stopi od 13,1% do 36,1%, s učinkom od 16. svibnja 2013.

14. Portmeirion je 2. kolovoza 2013. na temelju članka 236. Carinskog zakonika tražio povrat antidampinških pristojbi koje je platio Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs, tvrdeći da nisu bile zakonski dugovane jer je sporna uredba nezakonita u odnosu na pravo Unije.

15. Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs odbio je zahtjev Portmeiriona 16. prosinca 2013.

16. Portmeirion je 14. siječnja pred First-tier Tribunalom (Tax chamber) podnio žalbu protiv te odluke radi osporavanja valjanosti sporne uredbe.

17. Sud koji je uputio zahtjev je, smatrajući da bi žalbeni razlozi Portmeiriona mogli dovesti u pitanje valjanost sporne uredbe, prekinuo postupak i uputio Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„Je li sporna uredba nespojiva s pravom Unije s obzirom na to da:

i. se temelji na očitim pogreškama u ocjeni u pogledu definicije proizvoda koji se razmatra, što ima za posljedicu nevaljanost zaključaka antidampinške istrage i

ii. nije prikladno obrazložena, kao što zahtijeva članak 296. UFEU-a?"

IV – **Postupak pred Sudom**

18. Ovaj zahtjev za prethodnu odluku podnesen je Sudu 12. svibnja 2014. Talijanska vlada, Vijeće i Komisija podnijeli su pisana očitovanja.

19. Na raspravi održanoj 15. srpnja 2015. Portmeirion, Vijeće i Komisija podnijeli su pisana očitovanja.

V – **Analiza**

A – *Dopuštenost*

20. Prema mišljenju talijanske vlade zahtjev za prethodnu odluku je nedopušten jer je Portmeirion u skladu s člankom 263. UFEU-a imao pravo pobijati spornu uredbu pred Općim sudom Europske unije.

21. U tom pogledu prema sudskoj praksi Suda „opće načelo, čiji je cilj jamčiti da svaka osoba raspolaže ili da je raspolagala mogućnošću osporavanja akta Zajednice koji služi kao temelj odluke kojoj se protivi, ni na koji način ne sprečava da uredba postane konačna za pojedinca u pogledu kojeg ju se treba smatrati pojedinačnom odlukom i koji bi nesumnjivo mogao tražiti njezino poništenje na temelju članka 263. UFEU-a, čime je pojedinac spriječen isticati nezakonitost te uredbe pred nacionalnim sudom. Takav zaključak se primjenjuje na uredbe kojima se uvode antidampinške pristojbe, zbog njihove dvostruke naravi normativnih akata i akata koji se mogu izravno i pojedinačno ticati određenih gospodarskih subjekata" [11].

11 — Presuda TMK Europe (C-143/14, EU:C:2015:236, t. 18.). Vidjeti također u tom smislu presudu Nachi Europe (C-239/99, EU:C:2001:101, t. 37. i navedenu sudsku praksu).

22. Prema mišljenju Suda „uredbe koje uvode antidampinšku pristojbu, iako su po naravi i dosegu normativnoga karaktera, mogu se izravno i pojedinačno odnositi na one proizvođače i izvoznike dotičnog proizvoda kojima se na teret stavlja damping na temelju podataka koji proizlaze iz njihove trgovinske djelatnosti“ [12].

23. To je općenito slučaj za sljedeće subjekte:

— poduzetnike proizvođače i izvoznike koji mogu pokazati da su određeni u aktima Komisije i Vijeća ili da su predmet pripremnih istraga [13];

— izvoznike proizvoda koji se razmatra čija je prodajna cijena uzeta u obzir prilikom oblikovanja izvozne cijene i na koje se stoga odnose utvrđenja o postojanju dampinga [14] i

— uvoznike povezane s izvoznicima iz trećih zemalja čiji su proizvodi predmet antidampinških pristojbi, osobito kad je izvozna cijena izračunana na temelju prodajnih cijena tih izvoznika na tržištu Unije i kad je na temelju tih prodajnih cijena izračunana sama antidampinška pristojba [15].

24. Osim toga, priznavanje prava određenih kategorija gospodarskih subjekata na podnošenje tužbe za poništenje neke antidampinške uredbe ne smije onemogućiti da se takva uredba pojedinačno odnosi na ostale subjekte zbog obilježja koja su samo njima svojstvena i po kojima se razlikuju od svih ostalih osoba [16].

25. Kada je riječ o glavnom postupku, talijanska vlada nije dokazala da se mora smatrati da Portmeirion potpada pod jednu od kategorija gorenavedenih gospodarskih subjekata.

26. Naime, kako je na raspravi potvrdila Komisija, Portmeirion je uvoznik proizvoda koji se razmatra, čija cijena preprodaje nije uzeta u obzir pri određivanju izvozne cijene ili pri izračunu antidampinške pristojbe. Ne radi se niti o tome da je povezan s izvoznicima. Štoviše, ne čini se da ima posebne kvalitete po kojima bi se razlikovao od drugih subjekata.

27. Iz gorenavedenog proizlazi da je Portmeirion mogao izjaviti prigovor nezakonitosti sporne uredbe pred sudom koji je uputio zahtjev, koji stoga nije bio vezan konačnom naravi antidampinške pristojbe uvedene tom uredbom i mogao je postaviti ova pitanja.

28. Posljedično, Sud mora na njih odgovoriti.

B – *Meritum*

1. Prvo prethodno pitanje

29. Sud koji je uputio zahtjev svojim prvim pitanjem pita je li sporna uredba valjana s obzirom na to da se temelji na očitim pogreškama u ocjeni u pogledu definicije proizvoda koji se razmatra, što poništava zaključke antidampinške istrage.

12 — Presuda TMK Europe (C-143/14, EU:C:2015:236, t. 19.)

13 — Vidjeti presudu Allied Corporation i dr./Komisija (239/82 i 275/82, EU:C:1984:68, t. 11. i 12.); Nachi Europe (C-239/99, EU:C:2001:101, t. 21.); Valimar (C-374/12, EU:C:2014:2231, t. 30.) kao i TMK Europe (C-143/14, EU:C:2015:236, t. 19.).

14 — Vidjeti presude Nashua Corporation i dr./Komisija i Vijeće (C-133/87 i C-150/87, EU:C:1990:115, t. 15.); Gestetner Holdings/Vijeće i Komisija (C-156/87, EU:C:1990:116, t. 18.); Valimar (C-374/12, EU:C:2014:2231, t. 31.) kao i TMK Europe (C-143/14, EU:C:2015:236, t. 20.).

15 — Vidjeti presude Neotype Techmashexport/Komisija i Vijeće (C-305/86 i C-160/87, EU:C:1990:295, t. 19. i 20.); Valimar (C-374/12, EU:C:2014:2231, t. 32.) kao i TMK Europe (C-143/14, EU:C:2015:236, t. 21.).

16 — Vidjeti presude Extramet Industrie/Vijeće (C-358/89, EU:C:1991:214, t. 16.); Valimar (C-374/12, EU:C:2014:2231, t. 33.) kao i TMK Europe (C-143/14, EU:C:2015:236, t. 22.).

a) Argumentacija stranaka

30. Portmeirion i Commissioners for Her Majesty's Revenue nisu podnijeli pisana očitovanja. Međutim, sud koji je uputio zahtjev u svojem zahtjevu za prethodnu odluku jasno i detaljno izlaže argumente Portmeiriona, dok Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs tvrdi da on nije ovlašten komentirati niti odlučivati o valjanosti uredbe koja ga obvezuje.

31. Portmeirion tvrdi da je sporna uredba donesena na temelju očite pogreške u ocjeni u pogledu definicije proizvoda koji se razmatra, što je iskrivilo odvijanje cijele antidampinške istrage koja je dovela do donošenja sporne uredbe. Nikakav temelj u pravu Unije ne omogućuje zaključak da su se različiti proizvodi iz istrage mogli smatrati „jedinstvenim proizvodom", što bi opravdalo jedinstvenu istragu.

32. Prema mišljenju Portmeiriona, istraga se odnosila, a sporna uredba je uvela pristojbe na tako različite keramičke proizvode kao što su valjak za tijesto, tanjur, šalica za čaj, soljenka, posuda, čajnik ili posuda za pečenje i koji, suprotno tvrdnjama institucija Europske unije, nemaju ista osnovna fizička i tehnička svojstva (kada se radi, primjerice o veličini, težini, obliku, otpornosti na toplinu itd.).

33. U odnosu na to, Portmeirion se temelji na tri činjenice.

34. Kao prvo, jedini zajednički element među proizvodima podvrgnutima antidampinškim pristojbama jest to što su (djelomično) proizvedeni od keramike. Taj element sam po sebi nije dovoljan da bi se smatralo da svi proizvodi iz istrage predstavljaju različite vrste istog proizvoda. U protivnome bi okvir prozora i automobil predstavljali jedinstveni proizvod samo zato što sadrže (u većini slučajeva) aluminij.

35. Kao drugo, zaključak da su svi proizvodi suštinski namijenjeni za kontakt s hranom i da su namijenjeni da budu posude za prehrambene proizvode očito je pogrešan jer se u istrazi radilo i o proizvodima koji nisu suštinski bili namijenjeni za kontakt s hranom (kao što su krigle za pivo) i koji nisu namijenjeni da budu posude za hranu (kao na primjer valjak za tijesto).

36. Kao treće, isto vrijedi za tvrdnju prema kojoj su proizvodi na koje se primjenjuje antidampinška pristojba „u međusobnom neposrednom tržišnom natjecanju i u velikoj su mjeri zamjenjivi". No, kako, primjerice, poslužiti čaj valjkom za tijesto, poslužiti obrok u soljenki ili špagete služeći se posudom za kavu?

37. Portmeirion također dovodi u pitanje dosljednost ocjene Vijeća s obzirom na to da:

— su određeni keramički proizvodi bili isključeni iz istrage i sporne uredbe na temelju razlika u obliku, čvrstoći i dizajnu;

— valjak za tijesto i tanjur čine jedan te isti proizvod zbog jedinog razloga što su proizvedeni od keramike, dok dva tanjura koji su istovjetni i izravno zamjenjivi predstavljaju različite proizvode zbog jedinog razloga što su proizvedeni od drukčijeg materijala (na primjer stakla ili keramike);

— istraga se odnosila na proizvode koji nemaju ista fizička, tehnička ili kemijska svojstva i nemaju istu svrhu, bez obzira na svrhu koja se uzima u obzir (na primjer čajanke i valjci za tijesto).

38. Talijanska vlada, Vijeće i Komisija smatraju da definicija „proizvoda koji se razmatra" ne sadrži očitu pogrešku u ocjeni.

39. Kao prvo, oni navode da institucije raspolažu širokim diskrecijskim ovlastima za definiranje proizvoda koji se razmatra u antidampinškim istragama. U tom pogledu institucije mogu uzeti u obzir više čimbenika kao što su fizička, tehnička i kemijska svojstva proizvoda, njihova uporaba, njihova zamjenjivost, percepcija potrošača, distribucijski kanali, postupak proizvodnje, troškovi proizvodnje, kvaliteta itd.

40. Iz gorenavedenog proizlazi da bi različiti proizvodi mogli ući u definiciju „proizvoda koji se razmatra“ i biti predmet iste istrage ako imaju ista bitna svojstva. U ovom slučaju svi proizvodi imaju ista bitna fizička i tehnička svojstva: keramički su i namijenjeni za kontakt s hranom ili njezino očuvanje.

41. Portmeirion, Vijeće i Komisija također se ne slažu oko zaključaka koji bi se mogli izvući iz izvješća posebne skupine WTO-a o tumačenju pojma „proizvod koji se razmatra“.

b) Ocjena

i) Uvodna očitovanja

42. Prvo pitanje odnosi se na tumačenje pojma „proizvod koji se razmatra“, to jest proizvoda za koji se smatra „da je proizvod po dampinškim cijenama“ [17] i koji je predmet istrage institucija Unije.

43. U tom pogledu, treba najprije navesti da, suprotno Općem sudu, Sud nije nikad odlučivao o tumačenju tog pojma.

44. S obzirom na to da navedeni pojam potječe iz prava WTO-a, to jest članka 2. Sporazuma o antidampingu iz 1994. koji je u pravo Unije prenesen člankom 1. osnovne uredbe, treba uzeti u obzir sudsku praksu tijela za rješavanje sporova WTO-a, čija je posebna skupina prvostupanjsko tijelo, a tim više jer sud koji je uputio zahtjev i stranke navode izvješća te skupine.

ii) Sudska praksa Općeg suda

45. Opći sud je presudio da „osnovna uredba ne precizira kako se treba definirati proizvod ili raspon proizvoda koji mogu biti predmet antidampinške istrage niti zahtijeva da se izvrši precizna taksonomija proizvoda“ [18].

46. Prema ustaljenoj sudskoj praksi „definicija proizvoda [koji se razmatra] u okviru antidampinške istrage ima za cilj pomoći u razvijanju popisa proizvoda na koje će se, po potrebi, plaćati antidampinška pristojba. U svrhu te operacije institucije mogu uzeti u obzir više čimbenika kao što su među ostalim fizička, tehnička i kemijska svojstva proizvoda, njihova uporaba, njihova međusobna zamjenjivost, percepcija potrošača, distribucijski kanali, postupci proizvodnje, cijene proizvodnje i kvaliteta“ [19].

17 — Vidjeti članak 1. stavak 2. osnove uredbe.

18 — Presuda Shanghai Bicycle/Vijeće (T-170/94, EU:T:1997:134, t. 61.). Vidjeti također u tom smislu presudu Photo USA Electronic Graphic/Vijeće (T-394/13, EU:T:2014:964, t. 28.)

19 — Presuda Gem-Year i Jinn-Well Auto-Parts (Zhejiang)/Vijeće (T-172/09, EU:T:2012:532, t. 59.). Vidjeti također u tom smislu presude Brosmann Footwear (HK) i dr./Vijeće (T-401/06, EU:T:2010:67, t. 131.); Whirlpool Europe/Vijeće (T-314/06, EU:T:2010:390, t. 138.); EWRIA i dr./Komisija (T-369/08, EU:T:2010:549, t. 82.) kao i Photo USA Electronic Graphic/Vijeće (T-394/13, EU:T:2014:964, t. 29.).

47. Prema mišljenju Općeg suda „i[z] toga nužno proizlazi da proizvodi koji nisu istovjetni mogu biti grupirani u istu definiciju proizvoda [koji se razmatra] i biti zajedno predmet antidampinške istrage. Na toj osnovi, treba stoga odmah odbiti argument tužiteljâ koji se temelji na tome da se proizvod [koji se razmatra] može odnositi samo na jedan proizvod ili istovjetne proizvode“ [20].

48. Također je ustaljena sudska praksa da ako „u području mjera trgovinske zaštite, institucije [Unije] raspolažu širokom diskrecijskom ocjenom zbog složenih gospodarskih, političkih i pravnih okolnosti koje moraju ispitivati“ [21], ipak je na Općem sudu da „provjeri mogu li tužitelji dokazati ili da su institucije pogrešno ocijenile čimbenike za koje smatraju da su relevantni ili da bi primjena ostalih relevantnih čimbenika isključila taj proizvod iz definicije proizvoda [koji se razmatra]“ [22].

49. Opći sud konkretno u vezi s pojmom proizvoda [koji se razmatra] nije nikada prihvatio [23] argumente kojima se želi utvrditi da proizvod [koji se razmatra] koji je predmet istrage ne može obuhvaćati „istovjetne proizvode“ u smislu članka 1. stavka 4. osnovne uredbe to jest „proizvod[e] koji je [su] identičan[ni], to jest proizvod[i] sličan[i] u svim pogledima proizvodu[ima] koji se razmatra[ju] ili, ako nema takvog[ih] proizvoda, drugi proizvod[i] koji, iako nije[nisu] sličan[i] u svim pogledima, ima[ju] obilježja vrlo slična obilježjima proizvoda koji se razmatra“.

50. Također, treba navesti da je u točkama 36. do 51. presude Photo USA Electronic Graphic/Vijeće (T-394/13, EU:T:2014:964) Opći sud odbio argumente jednog od izvoznika na kojeg se odnosi sporna uredba prema kojima „[s] jedne strane [su] institucije očito pogriješile u ocjeni čimbenika koji su uzeti u obzir za odlučivanje o tom uključenju [u definiciju proizvoda koji se razmatra], u ovom slučaju izgled, konačna svrha i postojanje proizvođača keramičkih šalica s prevlakom od običnog poliestera u Uniji [i s] druge strane uzimanje u obzir drugih čimbenika, u ovom slučaju fizičkih, tehničkih i kemijskih svojstava, distribucijskih kanala, percepcije potrošača i međusobne zamjenjivosti, opravdalo bi isključenje navedenih šalica iz proizvoda koji se razmatraju“ (vidjeti također točku 27.). Međutim, to odbijanje žalbom osporava dotični izvoznik u predmetu koji je u tijeku, Photo USA Electronic Graphic/Vijeće (C-31/15 P).

iii) Sudska praksa tijela za rješavanje sporova WTO-a

51. Prema sudskoj praksi Suda „uzimajući u obzir njihovu narav i strukturu, Sporazum WTO-a te sporazumi i memorandumi koji se nalaze u njegovim prilozima načelno ne pripadaju među norme u pogledu kojih Sud nadzire zakonitost akata institucija [Unije] na temelju članka 263. stavka 1. UFEU-a“ [24].

52. Međutim, kako je Sud presudio u točki 40. presude Komisija/Rusal Armenal (C-21/14 P, EU:C:2015:494), „u dvije iznimne situacije koje proizlaze iz volje zakonodavca Unije da sam ograniči svoje diskrecijsko pravo pri primjeni pravila WTO-a, […] na sudu Unije je da, po potrebi, nadzire zakonitost akta Unije i akata donesenih za njegovu primjenu u pogledu Sporazumâ WTO-a“.

20 — Presuda Gem-Year i Jinn-Well Auto-Parts (Zhejiang)/Vijeće (T-172/09, EU:T:2012:532, t. 60.). Vidjeti također u tom smislu presudu Photo USA Electronic Graphic/Vijeće (T-394/13, EU:T:2014:964, t. 30.).

21 — Presuda Gem-Year i Jinn-Well Auto-Parts (Zhejiang)/Vijeće (T-172/09, EU:T:2012:532, t. 62.)

22 — *Ibidem* (t. 61.). Vidjeti također u tom smislu presude Brosmann Footwear (HK) i dr./Vijeće (T-401/06, EU:T:2010:67, t. 132.) kao i EWRIA i dr./Komisija (T-369/08, EU:T:2010:549, t. 83.).

23 — Vidjeti presudu Brosmann Footwear (HK) i dr./Vijeće (T-401/06, EU:T:2010:67, t. 133.). Vidjeti također u tom smislu presudu Gem-Year i Jinn-Well Auto-Parts (Zhejiang)/Vijeće (T-172/09, EU:T:2012:532, t. 66. i 67.).

24 — Presuda Petrotub i Republica/Vijeće (C-76/00 P, EU:C:2003:4, t. 53.). Vidjeti također u tom smislu Portugal/Vijeće (C-149/96, EU:C:1999:574, t. 47.); Van Parys (C-377/02, EU:C:2005:121, t. 39.); LVP (C-306/13, EU:C:2014:2465, t. 44.) i Komisija/Rusal Armenal (C-21/14 P, EU:C:2015:494, t. 38.) kao i rješenje OGT Fruchthandelsgesellschaft (C-307/99, EU:C:2001:228, t. 24.).

53. Prema mišljenju Suda „[k]ao prvo, riječ je o pretpostavci da Unija namjerava izvršiti konkretnu obvezu preuzetu Sporazumima i, kao drugo, o slučaju u kojem akt prava Unije o kojem je riječ izričito upućuje na točno određene odredbe tih sporazuma“ [25].

54. U ovom se slučaju rasprava između Portmeiriona i institucija usmjerava na pojam „proizvod koji se razmatra“ koji omogućuje da se odredi „proizvod po dampinškim cijenama“ iz članka 1. stavka 1. osnovne uredbe.

55. Ta uredba prenosi pojmove Sporazuma o antidampingu iz 1994. u pravo Unije. Naime, kao što upućuje njezina uvodna izjava 3. „[taj sporazum] sadrži detaljna pravila, posebno u odnosu na izračunavanje dampinga, postupke za pokretanje i vođenje ispitnog postupka, uključujući uspostavu i postupanje s činjenicama, uvođenje privremenih mjera, uvođenje i naplatu antidampinških pristojba, trajanje i reviziju antidampinških mjera i javnu objavu podataka u vezi s antidampinškim ispitnim postupcima. S ciljem osiguranja ispravne i transparentne primjene pravila, jezik sporazuma trebalo bi uvesti u zakonodavstvo [Unije] u što je moguće većoj mjeri“.

56. Prema uvodnoj izjavi 4. iste uredbe „[k]od primjene pravila, radi održanja ravnoteže prava i obaveza koje uspostavlja GATT, bitno je da [Unija] vodi računa o tome kako pravila tumače glavni trgovinski partneri Zajednice“.

57. Kao što je to Sud već odlučio u odnosu na jednu prethodnu verziju osnovne uredbe, to jest Uredbu Vijeća (EZ) br. 384/96 od 22. prosinca 1995. o zaštiti od dampinškog uvoza iz zemalja koje nisu članice Europske zajednice [26], kako je izmijenjena Uredbom Vijeća (EZ) br. 2331/96 od 2. prosinca 1996. [27], „[n]esporno je stoga da je [Unija] donijela osnovnu uredbu kako bi ispunila međunarodne obveze koje proizlaze iz [Sporazuma o] antidampingu iz 1994.“ [28] i da je bila njezina namjera kroz članak 1. te uredbe izvršiti posebne obveze iz članka 2. tog sporazuma.

58. U tom okviru Sud mora, kako to proizlazi iz sudske prakse navedene gore u točki 52. ovog mišljenja, nadzirati zakonitost sporne uredbe u odnosu na članak 2 navedene uredbe.

59. U tom pogledu treba navesti da je za razliku od Suda posebna skupina WTO-a često imala priliku razmatrati argumente slične onima koje je iznio Portmeirion u ovom predmetu, kojima se želi pokazati da se proizvod koji se razmatra treba sastojati od „istovjetnih proizvoda“ na temelju članaka 2.1. i 2.6. Sporazuma o antidampingu iz 1994. [29].

25 — Presuda Komisija/Rusal Armenal (C-21/14 P, EU:C:2015:494, t. 41.). Vidjeti također u tom smislu presude Fediol/Komisija (70/87, EU:C:1989:254, t. 19.); Nakajima/Vijeće (C-69/89, EU:C:1991:186, t. 31.); Portugal/Vijeće (C-149/96, EU:C:1999:574, t. 49.) kao i Petrotub i Republica/Vijeće (C-76/00 P, EU:C:2003:4, t. 54.).

26 — SL 1996., L 56, str. 1.

27 — SL L 317, str. 1.

28 — Presuda Petrotub i Republica/Vijeće (C-76/00 P, EU:C:2003:4, t. 56.)

29 — Vidjeti sporove DS264 „SAD – Konačno određivanje postojanja dampinga s obzirom na određenu piljenu građu iz Kanade“, DS337 „Europske zajednice – Antidampinške mjere za lososе iz uzgoja podrijetlom iz Norveške“ kao i DS397 „Europske zajednice – Konačne antidampinške mjere u odnosu na određene željezne ili čelične elemente za pričvršćivanje podrijetlom iz Kine“. Izvješća posebne skupine WTO-a u raznim njegovim sporovima dostupna su na internetskoj stranici WTO-a, https://www.wto.org/french/tratop_f/dispu_f/dispu_status_f.htm.

60. Naime, Kanada, Kraljevina Norveška i Narodna Republika Kina pred posebnom skupinom tvrdili su da se „proizvod koji se razmatra“ na koji se odnosi antidampinška mjera ne može sastojati od širokog raspona proizvoda koji nisu jedan te isti homogeni proizvod, već treba biti sastavljen od proizvoda koji su slični jedni drugima [30].

61. Posebna skupina WTO-a nije nikad potvrdila taj argument. Ona je temeljila svoju analizu na zaključku da Sporazum o antidampingu iz 1994. ne sadrži nikakvu definiciju „proizvoda koji se razmatra“ [31] i da joj tekst članaka 2.1. i 2.6. tog sporazuma ne omogućuje da iz njega iščita uvjet da „proizvod koji se razmatra“ mora biti sastavljen od „istovjetnih proizvoda“ [32].

62. Naime, prema mišljenju posebne skupine WTO-a „[i]ako se može raspravljati o pitanju o tome bi li takav pristup [odnosno onaj koji su iznijele Kanada, Kraljevina Norveška i Narodna Republika Kina] mogao biti primjeren s općeg političkog gledišta, o tome treba li zahtijevati takav pristup moraju putem pregovora odlučiti članice. Kao posebna skupina, naša uloga nije stvarati obveze koje nisu jasno navedene u samom Sporazumu o antidampingu“ [33].

63. Posebna skupina WTO-a na osnovi tog utvrđenja smatra da „iako članak 2.1. određuje da utvrđenje postojanja dampinga treba biti dokazano za jedan te isti proizvod koji se razmatra, u tom članku nema upućivanja koja bi omogućila utvrđivanje mjerila za taj proizvod, a još manje zahtjeva za unutarnju homogenost tog proizvoda“ [34].

64. Prema mišljenju iste skupine „čak i ako bi članak 2.6. propisivao ocjenu sličnosti što se tiče proizvoda koji se razmatra ‚u cijelosti’ za utvrđivanje istovjetnog proizvoda […] to ne znači da bi ocjena ‚istovjetnosti’ između kategorija proizvoda koje uključuju proizvod koji se razmatra bila nužna za utvrđenje opsega proizvoda koji se razmatra. Samo tvrdnja da se proizvod koji se razmatra treba razmatrati ‚u cijelosti’ kod ispitivanja istovjetnosti proizvoda ne znači da je moguć zaključak da sam proizvod koji se razmatra mora biti unutarnje homogen“ [35].

65. Štoviše posebna skupina WTO-a odbila je argument Kraljevine Norveške prema kojem bi „nedostatak ograničenja u pogledu opsega proizvoda koji se razmatra mogao utjecati na to da tijela nadležna za istragu dođu do pogrešnog utvrđenja o postojanju dampinga“ [36].

30 — Vidjeti izvješće posebne skupine WTO-a od 13. travnja 2004. u sporu DS264 „SAD – Konačno određenje postojanja dampinga s obzirom na određenu piljenu građu iz Kanade“, (točka 7.155). Žalbeno tijelo WTO-a samo je djelomično poništilo to izvješće (vidjeti točke 99. i 183. izvješća žalbenog tijela od 11. kolovoza 2004. koje je dostupno na internetskoj stranici WTO-a: https://www.wto.org/french/tratop_f/dispu_f/cases_f/ds264_f.htm). Vidjeti također u tom smislu izvješće posebne skupine WTO-a od 16. studenoga 2007. u sporu DS337 „Europske zajednice – Antidampinške mjere za losose iz uzgoja podrijetlom iz Norveške“, točka 7.44, kao i izvješće posebne skupine WTO-a od 3. prosinca 2010. u sporu DS397 „Europske zajednice – Konačne antidampinške mjere u odnosu na određene željezne ili čelične elemente za pričvršćivanje podrijetlom iz Kine“ (točke 7.246 i 7.247).To izvješće samo je djelomično poništilo žalbeno tijelo WTO-a i u svakom slučaju ne o ovoj temi (vidjeti točku 624. izvješća žalbenog tijela od 15. srpnja 2011. koje je dostupno na internetskoj stranici WTO-a: https://www.wto.org/french/tratop_f/dispu_f/cases_f/ds397_f.htm).

31 — Vidjeti izvješće posebne skupine WTO-a od 13. travnja 2004. u sporu DS264 „SAD – Konačno određivanje postojanja dampinga s obzirom na određenu piljenu građu iz Kanade“, (točka 7.156); izvješće posebne skupine WTO-a od 16. studenoga 2007. u sporu DS337 „Europske zajednice – Antidampinške mjere za losose iz uzgoja podrijetlom iz Norveške“, (točka 7.43) kao i izvješće posebne skupine WTO-a od 3. prosinca 2010. u sporu DS397 „Europske zajednice – Konačne antidampinške mjere u odnosu na određene željezne ili čelične elemente za pričvršćivanje podrijetlom iz Kine“ (točka 7.271).

32 — Vidjeti izvješće posebne skupine WTO-a od 13. travnja 2004. u sporu DS264 „SAD – Konačno određivanje postojanja dampinga s obzirom na određenu piljenu građu iz Kanade“, točka 7.157; izvješće posebne skupine WTO-a od 16. studenoga 2007. u sporu DS337 „Europske zajednice – Antidampinške mjere za losose iz uzgoja podrijetlom iz Norveške“, točka 7.48; izvješće posebne skupine WTO-a od 3. prosinca 2010. u sporu DS397 „Europske zajednice – Konačne antidampinške mjere u odnosu na određene željezne ili čelične elemente za pričvršćivanje podrijetlom iz Kine“ (točka 7.271).

33 — Vidjeti izvješće posebne skupine WTO-a od 13. travnja 2004. u sporu DS264 „SAD – Konačno određivanje postojanja dampinga s obzirom na određenu piljenu građu iz Kanade“ (t. 7.157).

34 — Vidjeti izvješće posebne skupine WTO-a od 16. studenoga 2007. u sporu DS337 „Europske zajednice – Antidampinške mjere za losose iz uzgoja podrijetlom iz Norveške“ (t. 7.49).

35 — *Ibidem* (točka 7.53)

36 — *Ibidem* (točka 7.58)

66. U tom kontekstu Kraljevina Norveška je tvrdila da „ako se proizvodi koji nisu ‚istovjetni' smatraju proizvodom koji se razmatra u jednoj te istoj istrazi, utvrđivanje postojanja dampinga ne može pokazati je li dio ili cijeli proizvod predmet dampinga. Norveška je kao primjer navela istragu u okviru koje su se automobili i bicikli smatrali proizvodom nad kojim se provodi istraga" [37].

67. Posebna skupina WTO-a koju taj argument nije uvjerio odlučila je da „[s]vako grupiranje proizvoda u jedan te isti proizvod koji se razmatra imat će posljedice tijekom cijele istrage; što je to grupiranje veće to posljedice mogu biti ozbiljnije, što čini složenijim zadatak tijela nadležnog za provođenje istrage, koji se sastoji u prikupljanju i ocjeni relevantnih podataka te u ustanovljenju utvrđenja koja su sukladna sa Sporazumom o antidampingu [iz 1994.]. Posljedično, čini[lo] joj se da je mala mogućnost pogrešnog utvrđenja postojanja dampinga osnovanog na proizvodu koji se razmatra čiji je opseg prevelik. Ta mogućnost očito nije [bila] dovoljna da [ju] uvjeri da Sporazumu o antidampingu [iz 1994.] da tumačenje koje uključuje obveze za koje [ne može] naći nikakvog temelja u tekstu Sporazuma" [38].

iv) Primjena na ovaj predmet

68. Smatram da suprotstavljenost sudske prakse Općeg suda i prava WTO-a o pojmu „proizvod koji se razmatra" pokazuje postojanje velike razlike jer nasuprot Općem sudu, posebna skupina WTO-a nema nikakav nadzor nad time kako tijelo zaduženo za antidampinšku istragu definira pojam „proizvod koji se razmatra". Ta razlika međutim postoji samo u načelu jer nadzor koji si prisvaja Opći sud još nije doveo u pitanje, u konkretnom slučaju, definiciju „proizvoda koji se razmatra" institucija Unije.

69. Naime, kao što sam naveo u točki 48. ovog mišljenja, Opći sud, iako priznaje Komisiji široko diskrecijsko pravo, smatra da mora „provjeriti mogu li tužitelji dokazati da su institucije ili pogrešno ocijenile čimbenike koje su smatrale relevantnima ili da bi primjena ostalih relevantnijih čimbenika dovela do isključenja tog proizvoda iz definicije proizvoda [koji se razmatra]" [39].

70. No radi o nadzoru čije izvršenje posebna skupina WTO-a nije nikada prihvatila. Nasuprot Općem sudu, ona smatra da tijela zadužena za antidampinšku istragu imaju potpuno diskrecijsko pravo u pogledu definicije „proizvoda koji se razmatra", čak i u slučajevima hipotetskih primjera koji se kvalificiraju kao „krajnji" [40], kada su ta tijela grupirala u „proizvod koji se razmatra" automobile i bicikle [41] ili jabuke i rajčice [42].

71. Posebna skupina WTO-a smatra da je mogućnost da se pogrešno utvrdi postojanje dampinga zbog nepostojanja ograničenja područja „proizvoda koji se razmatra" mala [43] jer bi „miješanje" potpuno heterogenih proizvoda u definiciju „proizvoda koji se razmatra" učinilo posao tijela zaduženog za istragu pretjerano teškim. Ona stoga to pažljivo izbjegava.

37 — *Idem*

38 — *Ibidem* (t. 7.58). Vidjeti također u tom smislu izvješće posebne skupine WTO-a od 3. prosinca 2010. u sporu DS397 „Europske zajednice – Konačne antidampinške mjere u odnosu na određene željezne ili čelične elemente za pričvršćivanje podrijetlom iz Kine" (točka 7.271).

39 — Presuda Gem-Year i Jinn-Well Auto-Parts (Zhejiang)/Vijeće (T-172/09, EU:T:2012:532, t. 61.). Vidjeti također u tom smislu presude Brosmann Footwear (HK) i dr./Vijeće (T-401/06, EU:T:2010:67, t. 132.) kao i EWRIA i dr./Komisija (T-369/08, EU:T:2010:549, t. 83.).

40 — Vidjeti izvješće posebne skupine WTO-a od 16. studenoga 2007. u sporu DS337 „Europske zajednice – Antidampinške mjere za losose iz uzgoja podrijetlom iz Norveške" (t. 7.58).

41 — *Idem*

42 — Vidjeti izvješće posebne skupine WTO-a od 3. prosinca 2010. u sporu DS397 „Europske zajednice – Konačne antidampinške mjere u odnosu na određene željezne ili čelične elemente za pričvršćivanje podrijetlom iz Kine" (točka 7.269).

43 — Vidjeti izvješće posebne skupine WTO-a od 16. studenoga 2007. u sporu DS337 „Europske zajednice – Antidampinške mjere za losose iz uzgoja podrijetlom iz Norveške" (t. 7.58) kao i izvješće posebne skupine WTO-a od 3. prosinca 2010. u sporu DS397 „Europske zajednice – Konačne antidampinške mjere u odnosu na određene željezne ili čelične elemente za pričvršćivanje podrijetlom iz Kine" (točka 7.270).

72. Naime „[s]vako grupiranje proizvoda u jedan te isti proizvod koji se razmatra imat će posljedice tijekom cijele istrage; što je to grupiranje šire to posljedice mogu biti ozbiljnije, što čini složenijim zadatak tijela zaduženog za provođenje istrage, koji se sastoji u prikupljanju i ocjeni relevantnih podataka te u ustanovljenju utvrđenja koja su sukladna sa Sporazumom o antidampingu [iz 1994.]“ [44]. Na primjer „to bi očito predstavljalo poteškoće kada bi došao trenutak za utvrđivanje štete nanesene nacionalnoj proizvodnji koja proizvodi istovjetan proizvod“ [45].

73. Smatram da Sud mora, ako je namjera Unije bila, kao u ovom slučaju, da donošenjem odredaba kao što je članak 1. osnovne odredbe izvrši posebnu obvezu koju je preuzela u okviru WTO-a, kao što je članak 2. Sporazuma o antidampingu iz 1994., pri nadzoru zakonitosti akata Unije tim odredbama dati smisao koji imaju u pravu WTO-a. Jednako vrijedi kada se, kao u ovom slučaju, u aktu Unije, to jest u članku 1. osnovne uredbe, koriste isti pojmovi kao i u sporazumima i memorandumima koji se nalaze u prilozima Sporazumu o WTO-u, poput Sporazuma o antidampingu iz 1994.

74. Naime, ne bi imalo nikakvog smisla nametnuti institucijama veći teret od onog koji je nametnut nadležnim tijelima u okviru Sporazuma o WTO-u, osobito kada tekst odredbe o kojoj je riječ, u ovom slučaju članak 1. osnovne odredbe, ne sadrži nikakvu naznaku da se zakonodavac Unije želio odmaknuti od teksta tog sporazuma.

75. Kao što je to Vijeće navelo na raspravi, u pravu WTO-a nema ograničenja u pogledu definicije „proizvoda koji se razmatra“, a posljedično ni u pravu Unije.

76. Posljedično, na tijelu zaduženom za istragu jest da definira „proizvod koji se razmatra“ pri čemu sudovi Unije ne mogu nadzirati jesu li institucije donijele pogrešnu ocjenu u pogledu čimbenika koje smatraju relevantnima za uključivanje određenih proizvoda u „proizvod koji se razmatra“ ili bi li primjena drugih relevantnijih čimbenika zahtijevala isključivanje određenih proizvoda iz definicije „proizvoda koji se razmatra“.

77. S obzirom na to da Portmeirion u vezi s definicijom „proizvoda koji se razmatra“ iz uvodne izjave 36. sporne uredbe [46] samo navodi istu vrstu argumenata poput onih koje su iznijele Kanada, Kraljevina Norveška i Narodna Republika Kina u okviru gorenavedenih sporova koje je posebna skupina odbila, treba ih u potpunosti odbiti.

78. Posljedično, predlažem Sudu da na prvo pitanje odgovori da definicija „proizvoda koji se razmatra“ koja se upotrebljava u uvodnoj izjavi 36. sporne uredbe ničime ne utječe na valjanost te uredbe.

2. Drugo prethodno pitanje

79. Sud koji je uputio zahtjev svojim drugim pitanjem želi znati je li sporna uredba nevaljana jer nije prikladno obrazložena, kao što zahtijeva članak 296. UFEU-a.

44 — Vidjeti izvješće posebne skupine WTO-a od 16. studenoga 2007. u sporu DS337 „Europske zajednice – Antidampinške mjere za losose iz uzgoja podrijetlom iz Norveške“ (t. 7.58). Vidjeti također u tom smislu izvješće posebne skupine WTO-a od 3. prosinca 2010. u sporu DS397 „Europske zajednice – Konačne antidampinške mjere u odnosu na određene željezne ili čelične elemente za pričvršćivanje podrijetlom iz Kine“ (točka 7.270).

45 — Izvješće posebne skupine WTO-a od 3. prosinca 2010. u sporu DS397 „Europske zajednice – Konačne antidampinške mjere u odnosu na određene željezne ili čelične elemente za pričvršćivanje podrijetlom iz Kine“ (točka 7.270).

46 — „[…] opseg proizvoda se konačno definira kao keramički stolni i kuhinjski proizvodi, osim keramičkih noževa, keramičkih mlinova za kondimente ili začine i njihovih dijelova za mljevenje, keramičkih noževa za guljenje, keramičkih brusilica za noževe i plitica za pizze od kordieritne keramike, vrste koja se koristi za pečenje pizze ili kruha, podrijetlom iz NRK-a, trenutačno obuhvaćeni oznakama KN ex 6911 10 00, ex 6912 00 10, ex 6912 00 30, ex 6912 00 50 i ex 6912 00 90.“.

a) Argumentacija stranaka

80. Iz zahtjeva za prethodnu odluku proizlazi da Portmeirion smatra da institucije nisu niti identificirale niti definirale na dovoljno precizan način čimbenike koje smatraju relevantnima za definiciju „proizvoda koji se razmatra“. Iz toga proizlazi da je povrijeđen članak 296. UFEU-a.

81. Portmeirion tvrdi da informacije navedene u spornoj uredbi nisu ni jasne ni nedvojbene jer ne omogućavaju sustavni nadzor je li proizvod o kojem je riječ morao ili mogao biti uključen u pogledu svojstava koje institucije smatraju relevantnima.

82. Iz tog načina postupanja koje zainteresiranim stranama ne omogućava niti da dovode u pitanje ocjenu čimbenika koju su provele institucije koje potonje smatraju relevantnima niti da ističu da su se drugi relevantni čimbenici mogli uzeti u obzir, proizlazi da je povrijeđena obveza obrazlaganja koja je predviđena u članku 296. UFEU-a.

83. Vijeće i Komisija naprotiv tvrde da sporna uredba poštuje zahtjeve iz članka 296. UFEU-a time što omogućuje zainteresiranim stranama da se upoznaju s opravdanjem za donesenu mjeru te da brane svoja prava, a sudu da izvrši svoj nadzor. Naime, razlozi na kojima počiva definicija proizvoda koji se razmatra dani su i u privremenoj uredbi i u spornoj uredbi. Osobito uvodne izjave 24., 25., 54. i 55. privremene uredbe kao i uvodna izjava 35. sporne uredbe jasno pokazuju relevantne čimbenike.

84. Prema mišljenju talijanske vlade, nema sumnje da je sporna uredba obrazložena. Institucije u toj uredbi preciziraju da različiti predmeti moraju biti grupirani u jedinstven proizvod koji se definira kao „stolni i kuhinjski keramički predmeti“ jer ti predmeti imaju tehničke sličnosti, jer ih potrošači traže, a trgovci prodaju kao cjelinu i svi su suštinski namijenjeni da budu u dodiru s prehrambenim proizvodima.

85. Commissioners for Her Majesty’s Revenue and Customs smatra, kao i za prvo pitanje, da ne može komentirati niti odlučivati o zakonitosti posebne uredbe Unije jer to nije u njegovoj nadležnosti te je obvezan primijeniti spornu uredbu s obzirom na to da je ona obvezujuća u odnosu na njega.

b) Ocjena

86. Smatram da se argumenti Portmeiriona u vezi s navodnom povredom obveze obrazlaganja iz članka 296. UFEU-a mogu lako odbaciti jer imaju za cilj ponovo dovesti u pitanje definiciju „proizvoda koji se razmatra“.

87. Iako, sukladno sudskoj praksi tijela za rješavanje sporova WTO-a, koja je analizirana u točkama 51. do 67. ovog mišljenja, članci 2.1. i 2.6. Sporazuma o antidampingu iz 1994. ne nameću posebna ograničenja definiciji „proizvoda koji se razmatra“ time što tijelo koje provodi istragu ne mora u tu definiciju uključiti samo istovjetne ili homogene proizvode, institucije nemaju obvezu dati posebno obrazloženje što se tiče čimbenika koje one smatraju relevantnima za definiciju „proizvoda koji se razmatra“. Činjenica da su one definirale proizvod koji se razmatra na način koji omogućava da se identificiraju predmeti koji čine taj proizvod i to što su dale razlog zašto su ti predmeti grupirani zajedno trebalo bi biti dovoljno da se zadovolje uvjeti iz članka 296. UFEU-a.

88. U svakom slučaju kao što proizlazi iz ustaljene sudske prakse „obrazloženje koje se zahtijeva člankom [296. UFEU-a] mora biti prilagođeno naravi predmetnog akta te jasno i nedvosmisleno odražavati zaključke institucije koja je donijela akt kako bi se zainteresiranim osobama omogućilo da se upoznaju s razlozima poduzimanja mjere i sudu Unije da provodi svoj nadzor. Obvezu obrazlaganja treba ocjenjivati prema okolnostima slučaja, osobito prema sadržaju akta, naravi navedenih razloga i interesu koji za dobivanje objašnjenja mogu imati adresati akta ili druge osobe na koje se taj akt izravno i pojedinačno odnosi. U obrazloženju nije potrebno podrobno navoditi sve činjenične i pravne

okolnosti, s obzirom na to da se pitanje ispunjava li obrazloženje zahtjeve iz članka 296. UFEU-a mora ocjenjivati ne samo u odnosu na formulaciju već i na kontekst i na sva pravna pravila kojima se uređuje predmetno pravno područje.“ [47].

89. U ovom slučaju čini se da je sporna uredba u vezi s privremenom uredbom, u pogledu čimbenika iz prethodne točke, dovoljno obrazložena.

90. Naime kao što to navodi Komisija u uvodnoj izjavi 54. privremene uredbe, „sve vrste keramičkih stolnih i kuhinjskih proizvoda, unatoč razlikama u smislu svojstava i stila, imaju jednaka osnovna fizička i tehnička obilježja, *odnosno da su keramički proizvodi prije svega namijenjeni da budu u kontaktu s hranom, da se općenito koriste za iste namjene te da se mogu smatrati različitim vrstama istog proizvoda*“ [48].

91. U uvodnoj izjavi 55. te uredbe Komisija je nadodala da „[u]z činjenicu da dijele ista osnovna fizička i tehnička obilježja, svi su navedeni različiti stilovi i vrste izravno konkurentni te u velikoj mjeri zamjenjivi. To jasno dokazuje činjenica da među njima nema jasnih granica, odnosno da postoje prilično podudaranje i konkurencija između različitih vrsta proizvoda i prosječni kupci često ne razlikuju, primjerice, proizvode od porculana od proizvoda koji nisu od porculana“.

92. Dijelovi tog obrazloženja preuzeti su u uvodnoj izjavi 35. sporne uredbe koja predviđa da „[s]ve vrste keramičkih stolnih i kuhinjskih proizvoda mogu se smatrati različitim vrstama istog proizvoda. Stoga se tvrdnja dana nakon privremene objave i ponovno nakon konačne objave prema kojoj ispitni postupak obuhvaća široki raspon istovjetnih proizvoda i da bi, kao rezultat toga, trebalo provesti zasebne analize reprezentativnosti, dampinga, štete, uzročnosti i interesa Unije za svaki segment proizvoda, smatra neutemeljenom. Jedna stranka koja je tvrdila da je opseg proizvoda bio preširok navela je usporedbu proizvoda s različitim razinama ukrašavanja, no njezine su izjave o krajnjoj namjeni (za vrt i djecu, s jedne strane, i ukrašavanje, s druge) sporne jer nema jasnog razgraničenja *pa se te izjave mogu prije smatrati potvrdom zaključka iz uvodne izjave 55. Privremene uredbe*“ [49].

93. Posljedično, predlažem Sudu da na drugo pitanje odgovori na način da obrazloženje sporne uredbe odgovara uvjetima propisanima u članku 296. UFEU-a.

VI – **Zaključak**

94. Predlažem stoga Sudu da odgovori First-tier Tribunalu (Tax Chamber) da ocjena pitanja koja je postavio ne upućuje ni na koji element takve naravi koji bi utjecao na valjanost Provedbene uredbe Vijeća (EU) br. 412/2013 od 13. svibnja 2013. o uvođenju konačne antidampinške pristojbe i konačnoj naplati privremene pristojbe uvedene na uvoz keramičkih stolnih i kuhinjskih proizvoda podrijetlom iz Narodne Republike Kine.

47 — Presuda Nuova Agricast (C-390/06, EU:C:2008:224, t. 79.). Vidjeti također u tom smislu presude Komisija/Sytraval i Brink’s France (C-367/95 P, EU:C:1998:154, t. 63.); Atzeni i dr. (C-346/03 i C-529/03, EU:C:2006:130, t. 73.); Sison/Vijeće (C-266/05 P, EU:C:2007:75, t. 80.) kao i Banco Privado Português i Massa Insolvente do Banco Privado Português (C-667/13, EU:C:2015:151, t. 44.).

48 — Moje isticanje

49 — Moje isticanje